

ახადობა

სოციალ-დემოკრატი

LE JEUNE SOCIAL DEMOCRATE

გამდგემა საქ. ახალგაზდა მარქსისტა ორგანიზაციის საზღვარგარეთელ დელეგაციის
და საქ. სოც.-დემ. მ. პარტიის პარიზის ახალგაზდათა ორგანიზაციის.

.....
მეოთხე რვეული. პარიზი, ივნისი 1928 წ. Paris, Juin. 1928. Quatrième cahier.

ჩვენი პარტიული პროგრამისათვის.

1.

ყოველ პოლიტიკურ პარტიას აქვს თავისი პროგრამა, ე. ი. მიზნებისა და პრინციპების მთელი რიგი, რომელთა განხორციელება შეადგენს მის არსებობისა და მოქმედების საგანს.

პროგრამა უნდა შეიცავდეს როგორც საერთო მსოფლმხედველობის დებულებებს, ისე პრაქტიკულ მოქმედების მიზნებს, რომელნიც ერთი მხრით ამ მსოფლმხედველობას ემყარებიან და მეორე მხრით რეალურ პირობებთან შეფარდებული არიან.

ამიტომ არის, რომ პროგრამა ვერ დარჩება უცვლელ ასოთ, ის ცხოვრებას ანგარიშს უწევს და მას მისდევს.

დღეს, ომისა და რევოლიუციის შემდეგ, არა ერთი და ორი პარტია აყალიბებს თავის პროგრამას, სცვლის, რაც მოძველებულია, რასაც უკვე აღარა აქვს მნიშვნელობა და არსებულ პირობებთან შეფარდებით თავის საქმიანობას ახალ მიმართულებას აძლევს. მაგალითად, სოციალისტურ ინტერნაციონალის ორ მთავარ პარტიამ, გერმანიისა და ავსტრიისამ ახალი პროგრამა შეიმუშავა.

საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ პარტიას, რომელიც საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოსცადებამდე რუსეთის სოც.-დემ. პარტიის ნაწილს შეადგენდა, დღემდე არა აქვს თავისი საკუთარი პროგრამა; ხოლო ძველს, ე. ი. რუსეთის ს.-დემ. პარტიის პროგრამას ჩვენთვის დაეკარგა რეალური მნიშვნელობა, რისთვისაც საკუთარი პროგრამის ქონა ჩვენი პარტიისათვის ბუნებრივ და ცხოველ საკითხად მიგვაჩნია.

საქართველოს სოც. დემ. პარტიის უკანასკნელ არალეგალურ ყრილობამ დაინახა რა პროგრამის შემუშავების აუცილებლობა, აირჩია ამისათვის განსაკუთრებული კომისია. ჩვენ ვესალმებით ამ გადაწყვეტილებას და გვსურს ამ ფრიად მნიშვნელოვან საკითხს შევეხოთ ორიდევ სიტყვით.

საქართველოს სოც.-დემოკრატიული პარტიის პროგრამა უნდა შესდგებოდეს ორ ნაწილისაგან. პირველ ნაწილში ჩვენ უნდა დავახსიათოთ ჩვენი პოლიტიკური და სოციალური მოძღვრების საფუძველი, ჩვენი საერთო და საბოლოო მიზნები, და მეორე ნაწილში—ჩამოვთვალოთ ჩვენი მოქმედების უახლოესი მიზნები.

სწორეთ ამ გეგმაზეა აშენებული ჩვენი პროგრამის პროექტი წარმოდგენილი ამხ. ნ. რამიშვილის მიერ (იხ. «ბრძოლა» № 10-11) და ეს ჩვენ უნდა დავადასტუროთ.

ჩვენი პარტია არის სოციალისტური პარტია, და როგორც ასეთი მისი მთავარი მიზანი არის სოციალიზმის დამყარება.

რა არის სოციალიზმი?

სოციალიზმი, უპირველეს ყოვლისა, არის ახალი ეკონომიური სისტემა, რომე-

ლიც გულისხმობს საწარმოვო იარაღებზე კერძო საკუთრების მოსპობას, და მათ გადაცემას საზოგადოების ხელში, რომელიც მაჩანს შეწყონილათ ქმნის წარმოების ორგანიზაციას და წაწარმოების განაწილებას. კაპიტალისტურ სისტემის მიზანს შეადგენს მოგება, სოციალისტურისას კი—საზოგადოების მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილება.

სოციალიზმი, როგორც განსაკუთრებული ეკონომიური სისტემა თვით არის საშუალება უმაღლეს ეთიკურ მიზნის განსახორციელებლათ და სწორეთ ამ მიზნის მიღწევა ანიჭებს სოციალიზმს უმაღლეს კულტურულ ღირებულებას. უკვე კომუნისტურ მანიფესტში ეს უმაღლესი მიზანი ნათლათ არის დასახული: «ბურჟუაზიული საზოგადოების მაგიერათ, რომელიც დამყარებულია კლასებზე და კლასთა წინააღმდეგობაზე,—იქნება ისეთი საზოგადოება, სადაც თვითეული ადამიანის თავისუფალი განვითარება მთელი საზოგადოების თავისუფალ განვითარების პირობას მოასწავებს».

კაპიტალის მესამე ტომის ბოლოს მარქსი განსაკუთრებული სიძლიერით ახასიათებს სოციალიზმის მიზანს, რომლის საფუძველს თავისუფლების იდეა შეადგენს. ის ხაზს უსვამს ჯერ სოციალიზმის მატერიალურ შინაარსს და ამბობს: «თავისუფლება ამ სფეროში იმასი მდგომარეობს, რომ განსაზოგადოებული ადამიანი, ასოციაციაში შეერთებული მწარმოებლები თავიანთ წარმოებას (ბუნებასთან გაცვლა-გამოცვლას) რაციონალურათ აწესრიგებენ, მას თავის კონტროლის ქვეშ აყენებენ, იმის მაგიერათ რომ, პირიქით, თვით ბრმა ძალების ბატონობას განიცდიდენ,—და მას (ე. ი. წარმოებას) ასრულებენ ძალების მინიმალურ დახარჯვით და ისეთ პირობებში, რომელიც ადამიანის ღირსებას შეეფერება. მაგრამ ეს ჯერ კიდევ რჩება აუცილებლობის სამეფოთ».

შემდეგ მარქსი საბოლოო მიზანს შემდეგი სიტყვებით ასურათებს: «ამის იქით იწყება ადამიანის ძალების განვითარება, რომელიც თვითმიზანს შეადგენს, თავისუფლების ნამდვილი სამეფო, მაგრამ რომელიც მხოლოდ აუცილებლობის სამეფოს ნიადაგზე აყვავდება».

ამგვარათ კაცობრიობის განთავისუფლება—აი სოციალიზმის უმაღლესი და საბოლოო მიზანი, აი ჩვენი იდეალი.

კაპიტალისტურ საზოგადოებაში მუშა წარმოადგენს უბრალო საქონლის საწარმოვო იარაღს, რომლის სამუშაო ძალის ფასი ბაზარზე იმავე კანონების მიხედვით წესდება როგორც სხვა ნივთების ფასი. მუშა მოკლებრლია საწარმოვო საშვალეებებს და იძულებულია დაემორჩილოს კაპიტალისტს მესაკუთრეს, რომ შესძლოს ცხოვრების სახსარის მოპოება.

ადამიანის ექსპლოატაცია ადამიანის მიერ—აი კაპიტალიზმის საფუძველი.

ინდივიდუალურ ჩაგვრას თან ემატება ეროვნული ჩაგვრა; თუ ჩვენ ერთ ეროვნულ საზოგადოებიდან გამოვალთ და მთელ კაცობრიობას გადავხედავთ ძლიერი, დიდი ერი ჩაგვრავს მცირე ერს, ეს ისტორიის დასაწყისიდანვე არსებობს.

კაპიტალისტურ საზოგადოებამ ეროვნულ ჩაგვრის განსაკუთრებული ფორმა შექმნა. ეკონომიურათ უაღრესად განვითარებული ერი, რომელიც ერთი მხრით, მუდამ უფრო და უფრო მეტ ნედლ მასალას საჭიროებს, რომელიც სწირათ მის საზღვრებში არ არსებობს და მეორე მხრით თავის ზედმეტ წაწარმოებისათვის ბაზარს დაედებს, იძულებულია ეროვნული საზღვრები გადალახოს და დაიმორჩილოს სხვა ქვეყნები, უფრო სუსტი და უკან ჩამორჩენილი ერები. სისტემატიურად ეს ხდება დღეს. კაპიტალიზმის ამ მიმართულებას ჩვენ ვუწოდებთ იმპერიალიზმს.

ამგვარათ, დღევანდელ საზოგადოებაში იჩაგრება ერთი მხრით ადამიანი, მეორე მხრით ერი, რომელიც ამ ჩაგვრას უსამართლოთ სთვლის და მის მოსპობისაკენ მიილტვის. თავისუფლება მათ, როგორც სამართალი ისე აქვთ წარმოადგენილი.

სოციალისტური მოძრაობა ისახავს რა მიზნათ კაცობრიობის განთავისუფლებას, იცავს ჩაგრულ ადამიანის პიროვნებას და ჩაგრულ ერს, ემსახურება სამართლიანობას.

ამ იდეებზე ემყარება ერფურტის პროგრამა, რომელიც ასე ახასიათებს სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის მიზანს: «გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტია იბრძვის არა ახალ კლასიურ პრივილეგიებისათვის, არამედ კლასთა ბატონობის და საერთოთ კლასთა მოსპობისათვის. ყველასათვის თანასწორი უფლება და მოვალეობისათვის მიუხედავად სქესისა და შთამომავლობისა. გამოდის რა ამ მოსახრებებიდან, პარტია იბრძვის თანამედროვე საზოგადოებაში არა მარტო მუშათა ექსპლოატაციისა და ჩაგვრის მოსპობისათვის, არამედ ყოველგვარ ჩაგვრისა და ექსპლოატაციის წინააღმდეგ. იქნება ეს მიმართული კლასის, პარტიის, სქესის თუ რასისადმი».

ეს ადგილი სიტყვა სიტყვით განმეორებულია გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის 1925 წელს ჰაიდელბერგში მიღებულ პროგრამაში.

მე ვფიქრობ, რომ ამ წინადადებაში გამოხატული აზრი ამა თუ იმ ფორმით უნდა საფუძვლად დაედვას ყოველ სოციალისტურ პარტიის პროგრამას.

ჩვენ პროგრამაში ჩვენი ბრძოლის და მოქმედების მიზანი შეიძლება შემდეგი წინადადებით გამოხატოს:

საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია თავის მოქმედების საბოლოო მიზნათ ისახავს სოციალიზმის განხორციელებას, რომელიც ნიშნავს კაცობრიობის განთავისუფლებას ყოველგვარ ჩაგვრა მონობისაგან, არის ეს მიმართული ადამიანის პიროვნების, ერის, სარწმუნოების თუ სქესის წინააღმდეგ. სოციალიზმი არ მოასწავებს ახალი კლასის გაბატონებას, კაპიტალისტთა ნაცვლათ პროლეტარიატის პრივილეგიებით აღჭურვას, არამედ ის ელტვის ყოველგვარ კლასიურ ბატონობის და თვით კლასთა მოსპობას, ყველასათვის თანაბარ უფლება-მოვალეობათა აღიარებას.

როგორც ჩვენ ვთქვით, ეკონომიურათ სოციალიზმი ნიშნავს საწარმოვო იარაღებზე კერძო საკუთრების მოსპობას და მათ მთელი საზოგადოების კუთვნილებათ აღიარებას, რომელიც თვით აწესრიგებს რაციონალურათ წარმოებას საზოგადოების მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლათ.

როგორც ასეთი, ეს ახალი ეკონომიური წყობილება ანთავისუფლებს ადამიანს ბრმა საზოგადოებრივ ძალების მონობისაგან. ადამიანი სოციალისტურ საზოგადოებაში თვით არის ეკონომიურ და სოციალურ ძალების მომწყობი და ამგვარათ მისი ბატონ-პატრონი.

თვით საზოგადოებაში ისპობა ადამიანის ჩაგრა ადამიანის მიერ, ერთი ერის ჩაგვრა მეორე ერის მიერ, ჩაგვრა სქესისა და დევნა სარწმუნოების, თავისუფალი მსოფმხედველობის, თავისუფალი აზროვნების. სოციალიზმი მოასწავებს ახალ ზნეობას, პიროვნებისა და ერისადმი პატივისცემას, მათ თვითმიზნათ და არა მარტო საშუალებათ აღიარებს, საერთო სოლიდარობას. ეს ახალი ზნეობა ითხოვს ადამიანის სულიერ გადაქმნას, მასში ეგოისტურ, ინდივიდუალისტურ თვისებების ნაცვლათ სოციალურ სოლიდარობის გრძობას, სოციალურ აზროვნობის განვითარებას.

უამისოთ სოციალიზმის მიზნის განხორციელება შეუძლებელია. პირადი თავისუფლება თავის ეგოისტურ მისწრაფებების განსახორციელებლად ხშირათ სხვა ადამიანთა ინტერესების და კეთილდღეობის წინააღმდეგ—ეს ბურჟუაზიული იდეოლოგიის საფუძველია.

სოციალისტურ ადამიანში პირადი ინტერესი, პირადი თავისუფლება—სოციალურ პასუხისმგებლობის, საერთო სოლიდარობის გრძობა და შეგნებასთან, საერთო თავისუფლებასთან—უნდა ჰარმონიულ ერთობაში თავსდებოდეს.

ეს არის ჩვენი იდეალი, იდეალი არა მატერიალისტური, არამედ უადრესად მორალური, იდეალისტური.

რას ვემყარებით, როდესაც ჩვენ გვწამს, რომ ეს იდეალი განხორციელდება?

არის ეს მხოლოდ ჩვენი სურვილი, თუ განსაკუთრებული ობიექტიური პირობების აუცილებელი შედეგი? რანაირათ ვასაბუთებთ ჩვენ სოციალიზმს, როგორც იდეალს? სოციალიზმის დასაბუთება შეიძლება ორნაირათ მოხდეს:

ჯერ მეცნიერულ თვალსაზრისით, ობიექტიურათ, თეორიულათ, შემდეგ პრაქტიკულ-სუბიექტიურ თვალსაზრისით.

ყოველივე სოციალური მოძღვრება, თეორია, შეიძლება ჩვენ მეცნიერულათ დავსაზოთ, თუ ის კაუზალურ საფუძველზეა აგებული და განსაკუთრებულ აუცილებელ კანონებს ემყარება. მეცნიერების მიზანია ისეთი მცნების, ისეთი ცოდნის თვალსაზრისის შექმნა, რომელსაც კანტის თქმის არ იყოს, აპოდქტიური ხასიათი აქვს, ესე იგი ყოველ ობიექტიურ მოაზროვნესაგან აღიარებულ უნდა იქნეს, როგორც ერთათ ერთი შესაძლებელი. ეს კი შესაძლებელია მხოლოდ კაუზალური (მიზნულობრივი) მეთოდის საშუალებით, რომელზედაც ემყარება ისტორიული დეტერმინიზმი.

კაუზალური მეთოდის აღიარება ისტორიაში ნიშნავს საზოგადოების განვითარების კანონიერებას, ე. ი. ისტორიულ აუცილებლობის აღიარებას. ისტორია, როგორც მეცნიერება მხოლოდ ამ მეთოდის თვალსაზრისით არის შესაძლებელი. აი სწორედ ამ მეთოდს ემყარება მარქსიზმი, როდესაც ის აცხადებს, რომ თანამედროვე საზოგადოების განვითარება ხდება განსაკუთრებული მიმართულებით, რომ ერთ საფეხურზე იზადება ისეთი პირობები, რომელნიც სოციალიზმის განხორციელებას აუცილებლათ ხდინან. ეს არის სოციალიზმის განხორციელების მეცნიერული საფუძველი და ჩვენ, ვრჩებით რა მარქსისტები, ვალიარებთ ჩვენი იდეალის განხორციელებას, როგორც ისტორიულ განვითარების აუცილებელ შედეგს.

სოციალიზმის დასაბუთება შეიძლება აგრეთვე სხვა გზით, სახელობრ სუბიექტიურად, მისი აღიარება არა როგორც ისტორიულ ვითარების შედეგი, არამედ როგორც ღირებულება, როგორც ადამიანის ეთიკურ სურვილის ნაყოფი.

ეს არის მეტროძლის თვალსაზრისი და არა მიუდგომელი ისტორიკოსის მსჯავრი. მხოლოდ ეს თვალსაზრისი, თუ სოციალიზმის კულტურულ ღირებულებას ნათელყოფს, ის ვერ ამტკიცებს მის შესაძლებლობას, მის ისტორიულ აუცილებლობას.

მეტროძლი არ კითხულობს რატომ არის სოციალიზმი აუცილებელი, მისი კითხვა ასე სდვას: არის სოციალიზმი სიკეთე თუ არა და რაკი ის ამ კითხვას დადებითად სწყვეტს, ის იბრძვის მის განსახორციელებლათ.

ამ ორ თვალსაზრისის შორის არ არის წინააღმდეგობა, და მათი ერთ მსოფლმხედველობაში მოთავსება შესაძლებელია.

ადამიანი, რომ სოციალისტი იყოს არ არის აუცილებელი, რომ მან მარქსიზმის კაუზალური მეთოდი, როგორც უტყუარი თეორია აღიაროს, ამისთვის საკმარისია, რომ მას სოციალიზმი სურდეს. დღეს ევროპაში ბევრია სოციალისტი, რომელიც სოციალიზმს მხოლოდ ეთიკურათ ასაბუთებს, იქნება ეს კანტის ან ქრისტიანული ეთიკა თუ სხვა რამ.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ სოციალისტური მოძრაობა არ უნდა ეყრდნობოდეს მხოლოდ ეთიკურ იდეალოგას, არამედ აგრეთვე მარქსიზმს, როგორც მის მეცნიერულ საფუძველს.

მარქსიზმი არ უარყოფს ეთიკას, ის მას ხსნის, როგორც ისტორიულ ფაქტორათა კაუზალურ ჯაჭვის ერთ ერთ რგოლს. მაგრამ ეთიკური იდეალიზმი ჰაერში ჩამოკიდებული უნაყოფო რჩება, თუ მას სოციალურ პირობებში არ აქვს ფესვი გამარგებული.

ჩვენ ვაღვიარებთ სოციალიზმს, როგორც დიდ ზნეობრივ იდეალს, ახალ კულტურულ ღირებულებას და მასთან ერთად ჩვენ ვამტკიცებთ მის აუცილებლობას.

ეს თვალსაზრისი უნდა ნათლათ სჩანდეს ჩვენს პროგრამაში. ამ წერილში ჩვენ დავახასიათეთ ჩვენი იდეალი, შემდეგ წერილში ჩვენ განვიხილავთ განვითარების, ტენდენციებს, რომელნიც ამ იდეალის განხორციელებას აუცილებლათ ხდინან.

მ. სუნდაძე.

ჩვენის ახალგაზდობის მებრძოლი ორგანიზაცია.

ჩვენი გამოცემის მიმდინარე ნომერში იბეჭდება, საქართველოდან მიღებული, მეტათ საინტერესო მოხსენება საქართველოს ახალგაზდა მარქსისტთა ორგანიზაციის მდგომარეობის შესახებ. კითხულობ ამ მოხსენებას და ნათლათ გეხატება ქართველი ერის განმათავისუფლებელი მოძრაობის სინამდვილე და თვალწინ გიდგება ვერავი მტრის მიერ აწითკებული ქართველი ხალხი და გაჩანაგებულისმშობლს მიწა-წყალი; კითხულობ ამ წამების ცოცხალ სურათებს და ცხადათ წარმოდგება საქართველოს ყველა მებრძოლი ძალები და კერძოთ ჩვენი ამხანაგების გმირული ბრძოლა და თავგანწირვა...

ჩვენი ახალგაზდობა დგას თავისი მშობელი ერის სადარაჯოზე მებრძოლი სოციალ-დემოკრატიის გვერდით მხნეთ და მამაცურათ. მისი მწყობრი რიგები ოდნავ ვერ შეარყია მტრის სისასტიკემ, ის ვერ გასტეხა მრავალმა მსხვერპლმა და ხანგრძლივმა ბრძოლამ. ათასი ახალგაზდა დაეკარგეთ მწვევე ბრძოლაში, სამიწენ წამებში დალივე სული ჩვენი ორგანიზაციის ღირსეულმა ხელმძღვანელებმა, ათასი საუკეთესო ამხანაგი გამოემწყვდეულია საქართველოსა და ცივ რუსეთის ციხეებში. ათასობით კი მუიეროთ შეკავშირებული ჩვენს ორგანიზაციაში განაგრძობს მედგარ ბრძოლას ჩრდილოეთის ურდოებთან და ელტვის საოკუპაციო რეჟიმის დამხობას.

ქართველი ერის განმათავისუფლებელი მოძრაობის მთელი საქლიერე მის ორგანიზაციულ და პოლიტიკურ დარაზმვაში უნდა ვეძიოთ. ეს კი სავსებით საქართველოს სოციალ-დემოკრატიის ღვაწლია. თუ ქართველი ხალხი ვერ გასტეხა საოკუპაციო მთავრობის საშინელმა რეპრესიებმა და ის კვლავ განაგრძობს ბრძოლას თავისუფლებისათვის ეს უპირველეს ყოვლისა სოციალ-დემოკრატიის 30 წლის მოღვაწეობას მიეწერება. როგორც წინეთ ისე დღესაც ს.-დემოკრატია ეწევა ქართველ ხალხში ორგანიზაციულ-პოლიტიკურ მუშაობას და სწორეთ ეს არის თავდები ჩვენი მოძრაობის გამარჯვების.

ძლიერი პოლიტიკური ორგანიზაციების წყალობით 1917 წლის რევოლიუციაში ქართველი ხალხი გამარჯვებული გამოვიდა და ს.-დემოკრატიის ხელმძღვანელობით მან მოიპოვა საქართველოს დამოუკიდებლობა, და დაიმკვიდრა დემოკრატიული წყობილება, ამით ქართველ ერს ნორმალური განვითარებისთვის შესაფერი პირობები გაუჩნდა. მოუშნადებელი რუსის ხალხი კი ანარქიაში გადავარდა და დიკტატურის უღელი დაიდგა. საუბედუროთ ამ ტირანიის მსხვერპლი სხვებთა შორის ჩვენი ქვეყანა შეიქნა.

დღესაც დაახლოვებით მეორდება 1917 წლის მაგალითი. საბჭოთა ხელისუფლების ლიკვიდაცია მოახლოვებულია, მხოლოდ შიდა რუსეთის ხალხი კვლავ დაქსაქსული და მოუშნადებელია. უდაოა საბჭოთა რეჟიმის მემკვიდრე რუსეთში კიდევ ანარქია და შესლა-შემოხლა იქნება. ქართველი ხალხი კი მებრძოლი სოციალდემოკრატიის მეოხებით სავსებით მომზადებულია საოკუპაციო რეჟიმის მემკვიდრე გახდეს და აღადგინოს ქართველი ერის სუვერენობა. აი ამაშია ჩვენი მებრძოლი ახალგაზდათა ორგანიზაციის დანიშნულება და მისი მოწოდება.

რამოდენიმე ათასი ახალგაზდა მებრძოლი ერთი მიზნით გატაცებული და ძლიერი ნებისყოფით შეიარაღებული უდიდეს ძალას წარმოადგენს. მებრძოლ ქართველ ერში სოციალდემოკრატიის შემდეგ მეორე მთავარი მებრძოლი და აქტიური ძალა დღეს ეს ჩვენი ორგანიზაცია და ამას მიეწერება მისი გავლენის გაძლიერება ქართველ ახალგაზდობაში.

საქართველოს ბედი უპირველეს ყოვლისა იქ საქართველოში წყდება. ჩვენ ყოველნაირად მომზადებული უნდა შევხედეთ მოახლოვებულ ბოლშევიკების ლიკვიდაციას და თავიდან ავიცილინოთ მოსალოდნელი ანარქია და არეუ-დარეუვა. ეს კი მხოლოდ მებრძოლი სოც. დემ. შეუძლია. დაშალეთ სოც. დემ. ორგანიზაციები და ქართველი ხალხიც გატყდება და მისი ძალები დაიქსაქსება. თუ ქართველი ერთ გატყედა და მან დაკარგა ბრძოლის უნარი მაშინ რანაირი ხელსაყრელი პირობები არ უნდა დაგვიდგეს საგარეო იქნება ის თუ საშინაო ქართველი ხალხი მას თავის დროზე ვერ გამოიყენებს და ერის განათავისუფლების საქმე დიდი ხნით შეფერხდება და მას ფიზიკური განადგურება მოელის.

ჩვენი საგარეო პოლიტიკური მდგომარეობა დღეს უკვე სათანადო მტკიცეა უცხოეთში გამოხიზნული ჩვენი მთავრობის ნაყოფიერი მუშაობით. ესაა საქირთა მებრძოლი საქართველოს სოციალდემოკრატიის რიგების კიდევ უფრო მწყობრათ დარაზმვა და მისი ძალების გაძლიერება. საქართველოში დღეს მზავსათ 1917 და 18 წლისა არ არსებობს სხვა ძალა გარდა სოც. დემ-ისა, ამის საუკეთესო მაგალითი საქართველოს 1924 წლის აგვისტოს აჯანყებაა. გამოსვლების ადგილებში აჯანყებამ მხოლოდ იქ მიიღო მასიური ხასიათი, სადაც სოც. დემოკ. ორგანიზაციები ძლიერი იყვნენ. ერთი სიტყვით ქართველი ერის განთავისუფლების საქმე მხოლოდ სოც. დემოკ. ორგანიზაციანაა დამოკიდებული. ეს კარგათ ესმის ჩვენს ორგანიზაციას და მისი საქმიანობა დღეს ქართველი ახალგაზდობის ორგანიზაციულათ დარაზმვით და პოლიტიკურ ბრძოლაში გაწვრთვნით განისაზღვრება.

ორგანიზაცია და კიდევ ორგანიზაცია. აი ჩვენი სადღეისო ლოზუნგი. ორგანიზაცია მკიდრო და მოძრაი აი ჩვენი ახალგაზდობის საქმიანობის მთავარი ღერძი მიმდინარე მომენტში. ჩვენდა სასიხარულოდ სწორედ აქეთკენაა მიმართული ჩვენი ახალგაზდობის ხელმძღვანელების ყურადღება და გასული წლის თავზე ეს საქმე მას უკვე შესრულებული ქონდა.

ცხადია ჩვენი მებრძოლი ახალგაზდობის გზა და მისი შეხედულებანი საქართველოს განმათავისუფლებელ მოძრაობაზე იგივეა, რაც მებრძოლი სოც.-დემოკრატიის. ამას ხაზგასმით აღნიშნავენ ჩვენი ამხანაგები და ეს სრულიათ ბუნებრივი მოვლენაა. ჩვენი ორგანიზაცია ხომ საქართველოს სოც.-დემოკრატიის პირშია შევილია, მისი შემადგენელი ნაწილი და მისი რეზერვი. საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენა და დემოკრატიის განმტკიცება აი რა შეადგენს მისი საქმიანობის მთავარ საგანს მიმდინარე მომენტში. «საქართველო ვერ აღორძინდება ვერც კულტურულათ და ვერც ეკონომიურათ თუ მან ვერ აღადგინა თავისი დაკარგული დამოუკიდებლობა», ვკითხულობთ ამ მოხსენებაში და ეს დებულება მისთვის სავსებით გადაქრილი და ნათელია. საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენა დაუბრუნებს ჩვენს ორგანიზაციას ნორმალური მუშაობის პირობებს და ისიც აქეთკენ მიისწრაფის მთელი თავისი არსებით. და ჩვენ ვეუბნებით იქ ანთებულ ცეცხლში მებრძოლ ჩვენს ძვირფას მეგობრებს, ეს დრო მოახლოვებულია, დესპოტიის დღეები დათვლილია.

ჩვენ სრულიათ სწორათ და მიზანშეწონილათ მიგვაჩნია ორგანიზაციის ხელმძღვანელ ორგანოს მიერ შემუშავებული მუშაობის გეგმა და მისი ორგანიზაციული წყობა. ეს გეგმა სავსებით შეფარდებულია ჩვენს დღევანდელ პირობებთან და გამომდინარეა მისი სწორი ანალიზიდან. სწორეთ ამ წესზე აგებულ ორგანიზაციას შეუძლია გაუძლოს მტრის გააფთრებულ იერიშებს და შესაფერ დროს კვლავ გაიშალოს და გაფართოვდეს. ჩვენდა საბედნიეროთ ორგანიზაციის საქმიანობას ეტყობა საკმაოთ მომხადებული და გამოცდილი სათანადო სიმალეზე დგომა. ამ რიგათ ჩვენ სრული საბუთი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ საქართველოს განთავისუფლების საქმე საიმედო მებრძოლთა რაზმის ხელშია და მისი მომავალი სავსებით უზრუნველყოფილია.

დევ. ამტკიცოს ერთის მხრით ქართველი ხალხის სისხლით გალალებულმა მტერმა, რომ მან თითქოს დაიპყრო და გასტეხა ქართველი სოციალდემოკრატიული ახალგაზდობა, და მეორეს მხრით ინუგემოს თავი აქ გადმოხვეწილმა რიოდე გზადბნეულმა, რომ ქართველი ახალგაზდობა მას მიყვება და მასზე ლოცულობს. ამის უფლებას მათ არავინ წაართმევს და ყველაფერი სულ მალე აი იქ გარდამწყვეტ ბრძოლაში გამოჩნდება და ჩვენი დარაზმული ორგანიზაცია ღირსეულ პასუხს გასცემს ერთსაც და მეორესაც.

ჩვენის ღრმა რწმენით ბრძოლაში გაკაეებული ჩვენი ახალგაზდობა ბოლომდე იდგომება თავის ღირსეულ პოსტზე და პირნათლათ შეასრულებს თავის მოვალეობას მშობელი ერისა და ბრძოლაში დაღუპული ამხანაგების წმინდა ხსოვნის წინაშე. ამ რწმენით, ამ იმედით ჩვენ მსურვალეთ მივესალმებით ჩვენს მებრძოლ ახალგაზდობას და უსურვებთ მათ მხნეობას და სულიერ სიმტკიცეს მოახლოვებული გადამპყრელი ბრძოლისთვის.

მ. ბერძივილი.

წ ვ რ ი ლ ი ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ დ ა ნ .

(ჩვენ მივიღეთ საქართველოს ახალგაზდა მარქსისტთა ორგანიზაციის ცენტრალურ კომიტეტისაგან ვრცელი მოხსენება ჩვენი ორგანიზაციის მუშაობის შესახებ, რომელსაც აქვე ვებეჭდავთ ზოგიერთ წმინდა ორგანიზაციულ-ტექნიკურთ ხასიათის ადგილების გამოკლებით).

საქარ. ახ. მარქსისტთა ორგანიზაციის საზღვარგარეთელ დელეგაციას.

ძვირფასო ამხანაგებო, გაწვდით ზოგიერთ ცნობებს ჩვენი ორგანიზაციის ცხოვრებიდან:

1. ჩვენი ორგანიზაციის ხასიათი.

ჩვენი ორგანიზაციის მიზანი მისი დაარსებისას, როგორც იცით, იყო ქართველი ახალგაზდობის შემოკრება თავის გარშემო და მათში მარქსისტული მსოფლმხედველობის გავრცელება, რათა ამ გზით სოციალდემოკრატიულ პარტიისათვის აღეზარდა თეორეტიულად მომზადებული მეტროქონი. ორგანიზაცია ცდილობდა რაც შეიძლება განზე მდგარიყო პოლიტიკურ ბრძოლის ასპარეზიდან. მართალია ზოგი მისი წევრი იმ თავითვე დებულობდა აქტიურ მონაწილეობას პოლიტიკურ ცხოვრებაში. მაგრამ ეს ხდებოდა პერსონალურად. ორგანიზაციის წრეებში არასოდეს არ ყოფილა აზრი მისი პოლიტიკურ ორგანიზაციით გადაქცევისა, თუმცა ასეთი მოთხოვნებიდან იხშირად ყოფილა წამოყენებული ორგანიზაციაში შემავალ მობოლოშევიკო ახალგაზდების უმნიშვნელო ჯგუფისგან. ასე იყო საქართველოს ოკუპაციამდე.

2. ოკუპაცია და მისი შედეგები.

1921 წლის თებერვალში საქართველოს იარალით დაპყრობამ რუსეთის წითელ ლაშქრის მიერ, სულ სხვა მდგომარეობაში ჩააყენა ჩვენი ორგანიზაცია. ორგანიზაციაში დაისვა საკითხი: როგორ მოვიქცეთ, დავრჩეთ ძველებურათ კულტურულ მუშაობის ნიადაგზე, თუ დავიწყეთ ბრძოლა იმ რეჟიმის წინააღმდეგ, რომელიც ძალით მოახვიეს თავზე ჩვენს ქვეყანას და რომელიც ძირითადი ეწინააღმდეგება ჩვენს ბუნებას. მიუხედავად ჩვენი მტრული განწყობილებისა ოკუპაციისადმი, ჩვენი ორგანიზაციების უკანასკნელმა ლეგალურმა კონფერენციამ 1921 წელს მაინც გადასწყვიტა თითქმის ერთხმად დარჩენილიყო ძველ კულტურულ მუშაობის ნიადაგზე და მორიდებოდა ხელისუფლებასთან პოლიტიკურ ბრძოლაში ჩაბმას. საოკუპაციო მთავრობამ არ შეიწყნარა ჩვენი ასეთი გადაწყვეტილება და არ მოისურვა, რომ ჩვენს ორგანიზაციას განეგრძო თავისი მუშაობა და ის ყრილობის დასრულების მეორე დღესვე დაშლილათ გამოაცხადა. ეს არც იყო გასაკვირალი, რადგანაც ჩვენთვისაც და ხელისუფლებისთვისაც ნათელი იყო, რომ მარქსისტული მსოფლმხედველობის გავრცელება ძირს უთხრიდა და ასამარბდა სიყალბეს ყოველნაირათ ჩამორჩენილ რუსეთში სოციალიზმის დამყარების შესახებ, რომელსაც ბოლშევიკები მარქსის სახელით ასალებდენ. მარქსიზმი ყველაზე სასტიკი მტერია რუსულ ნიადაგზე წარმოშობილი იდეოლოგიის, რომელსაც კომუნისტები ლენინიზმს უწოდებდენ.

3. არალეგალობა.

რასაკვირელია ორგანიზაცია ვერ დაემორჩილებოდა ოკუპანტების განაჩენს და ის არალეგალურ ნიადაგზე გადავიდა. არალეგალურ პირობებში კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობის წარმოება, რაც ჩვენი ორგანიზაციის უმთავრეს მიზანს შეადგენდა, მეტად ძნელი შეიქნა. ორგანიზაციას თავის ძველებურ მუშაობის საშუალებას მხოლოდ ოკუპაციის მოხსნა და დამოუკიდებელ დემოკრატიულ საქართველოს აღდგენა მისცემდა.

თავისთავად შექმნილი მდგომარეობის გამო კულტურული მუშაობის მომენტი მეორე რიგში დადგა, ხალხი პოლიტიკური კი პირველში. ორგანიზაცია თავისი წარმომადგენლის სოც.-დემ. პარტიის ცეკაში შეყვანით, სახეებით დაუკავშირდა მას და მისი ხელმძღვანელობით დაიწყო პოლიტიკური მუშაობა ხელისუფლების წინააღმდეგ. ჩვენი ხელმძღვანელობით ხდებოდა ქართველი მოსწავლე ახალგაზდობის ცნობილი გამომსვლები საოკუპაციო ხელისუფლების წინააღმდეგ 1921 და 1922 წლებში. ჩვენი ცეკას ინიციატივით შედგა აგრეთვე ქართველ სტუდენტთა პარიტეტული

კომიტეტი და მოწაფეთა საქალაქო კავშირები 1921 წლის დამლევს, რომლებიც თითქმის ყველგან არსებობდნენ ავსტოსტოს აჯანყებამდე და ხელმძღვანელობდნენ ქართველი ახალგაზრდობის განმათავისუფლებელ მოძრაობას. ცეკას ჰქონდა თავისი საკუთარი გამომცემლობა. მან მოახერხა არალეგალური ყურანალის და მრავალი ფურცელის გამომშვება. აქედან იწყება ჩვენი ორგანიზაციის კიდევ უფრო სწრაფი ზრდა და მისი გავლენა ერთი ორად ძლიერდება.

4. მტრის იერიშები.

მტრის არ შეეძლო არ შეემჩნია ეს, და მანც დაიწყო შემოტევა ჩვენს წინააღმდეგ. ამუშავდა ჩვეის აპარატი და მისი ნესტიანი სარდაფი აივსო ჩვენი საუკეთესო ამხანაგებით. თითქმის მთელი შემადგენლობა ცენტრალურ კომიტეტისა დააპატიმრეს. წამებას არ ქონდა საზღვარი. წამებისაგან ჰკუთხნენ შეიშალენ ორგანიზაციის აქტიური წევრები: კირ. წილასანი და მიხ. ტულუში. საშინელ წამებაში დალია სული ჩვენი ორგანიზაციის აქტიურმა წევრმა ვიგორებინის ქალმა, რომელსაც წამებისაგან გვერდები და მკლავები ჰქონდა დამტვრეული. ქურდულათ მოიპარეს და რამოდენიმე თვის განმავლობაში სცემეს და აშიშპილეს ჩვენი ცეკას წევრი ალ. კალანდაძე. ჩვეის ჯურღმეულებში ჯდომამ იმსხვერპლა ჩვენი დაუფიწყარი ამხანაგი, ცეკას თავმჯდომარე და ორგანიზაციის ღირსეული ხელმძღვანელი დათიკო ლომთაძე. აწამებდნენ არა ერთეულებს არამედ ათეულებს. მათი ჩამოთვლა აქ შეუძლებელია.

ჩეკას ეგონა ამ დევნით და წამებით ორგანიზაცია მოშალა და წინააღმდეგობის უნარი დაუკარგა. დაშლის საქმის საბოლოო დასავიკრივებლად მან 1923 წელს დაიწყო ჩვენი ორგანიზაციების «ლიკვიდაცია». ამ მიზნით ჩეკას ფულით და მისივე ხელმძღვანელობით დაარსდა ე. წ. «სალიკვიდაცია ბიურო».

5. ბრძოლა ლიკვიდატორებთან.

ვინ იყვნენ ლიკვიდატორები? ესენი იყვნენ ან ორგანიზაციისათვის სრულიად უცნობი პირები, რომელნიც ორგანიზაციაში შემთხვევით მოხვდნენ ან ისეთები, რომელნიც ორგანიზაციაში მუდამ ცნობილი იყვნენ როგორც ინტრიგანები და გაუსწორებელი დებორგანიზატორები. არც ერთი მათგანი არ იყო საოკუპაციო ხელისუფლებასთან არალეგალურ ბრძოლის მონაწილე. ამ ხნის განმავლობაში არ ყოფილან არცერთ არალეგალურ უჯრედის წევრი და თავის თავს ახ. მარქსისტს უწოდებდნენ იმდენათ, რამდენათ 1921 წლამდე ითვლებოდნენ ჩვენი ორგანიზაციის პასიურ წევრებათ. ჩეკამ მონახა შესაფერი ხალხი, მათ ვარდა არავინ არ მიიღებდა ჩეკის სამარცხვინო წინადადებას. ჩვენმა ორგანიზაციამ სასტიკი ბრძოლა გამოუცხადა ამ არამკითხველ მზრუნველებს. მათი ჩაჩუმება ჩვენთვის არ იყო ძნელი, რადგანაც ისინი ჩვენს რიგებში არავითარი გავლენით არ სარგებლობდნენ და არც იმდენი ცოდნა ქონდათ, რომ თავისი ლიკვიდატორობა დაეცვათ. მაგრამ მათ ჰყავდა ძლიერი მფარველი—ეს იყო ჩეკის აპარატი თავისი ინკვიზიციით. ჩვენი ანტილიკვიდატორული მუშაობა შეფარდებულ იქნა ამ გარემოებასთან. სალიკვიდაცია კრებაზე ესწრებოდნენ ჩვენი ამხანაგები. შემდეგ განსაზღვრულ მომენტში დასაბუთებულ გამოხსვლებისა და პროტესტების შემდეგ სტოვებდნენ კრებას. კრებაზე დარჩენილ ლიკვიდატორთა და დაშინებულთა მცირე ჯგუფში რჩებოდა რამოდენიმე ჩვენი აქტიური ამხანაგი, თითქმის გალიკვიდატორებული. მათი კრებაზე დარჩენით გახარებული ლიკვიდატორები სრულიად საქართველოს «სალიკვიდაცია ყრილობაზე» სწორეთ მათ ირჩევდნენ, როგორც უფრო ავტორიტეტულთა და მომხადებულთა.

ამ რიგათ «სალიკვიდაცია ყრილობაზე» თითქმის უმრავლესობა ლიკვიდატორის ნიღაბ ქვეშ მყოფი, ჩვენი ამხანაგები მოხდნენ, რომელთაც კრიტიკის ქარცეცხლში გაატარეს, როგორც ლიკვიდატორთა გამცემლური საქციელი, ისე ხელისუფლების ჯალათური პოლიტიკა. სათანადო დეკლარაციის წაკითხვის შემდეგ მათ მიატოვეს «ყრილობა» და მით ის ფაქტიურად ჩაშალეს. ჩეკის დაწყებული საქმე სამარცხვინოთ დამთავრდა. აუარებელმა ფულმა და შრომამ ტყუილად ჩაიარა. ჩვენი ორგანიზაცია არ გამოდგა მოშლილი და მოქანცული. ციხეში გამომწყვრეულ მეთაურების მაგივრათ მას ახალი მეთაურები გამოუჩნდა და ლიკვიდაციის მაგიერ ის ამ ბრძოლიდან კიდევ უფრო განმტკიცებული გამოვიდა. ეს ნათელი გახდა 1924 წლის ავსტოსტოს აჯანყების დროს.

6. აგვისტოს აჯანყება და ჩვენი ორგანიზაცია.

მოსკოვის აგვისტოს და ჩვენს რენეგატებს თუ დაუჯერებთ აგვისტოს გამოსვლები იყო უკმაყოფილო თავად-აზნაურების და ხუცების ჯანყი. მაგრამ ყველა დანარჩენთათვის ვინც ამ დროს საქართველოში იყო, ეს იყო არა ჯანყი და ისიც უკმაყოფილო თავად-აზნაურების, არამედ ნამდვილი რევოლუცია, მთელი ერის შეერთებული გამოსვლა თავისუფლების და დამოუკიდებლობისათვის. უმთავრესი მონაწილენი ამ გამოსვლების იყვნენ სოფლის მშრომელნი და ქალაქის მუშები, ხოლო ამათი პოლიტიკური ხელმძღვანელი საქ. სოც.-დემოკრატიული პარტია. ჩვენი ორგანიზაციები ცხადია ვერ დარჩებოდნენ ამ დიად მოძრაობის უბრალო მასუბრებლის როლში. არ დავიწყებთ თავის ქებას, მაგრამ იმ მსხვერპლის მიხედვით, რომელიც ჩვენ გავიღეთ ამ ბრძოლაში, აშკარაა თუ რა მონაწილეობა მიიღო ჩვენმა ორგანიზაციამ ამ გამოსვლებში, და ეს სწორედ მაშინ, როდესაც ჩვენი ორგანიზაცია დაშლილათ და გამქრალათ იყო მტრის მიერ გამოცხადებული.

მეტად მწვავედ იგრძნო ორგანიზაციამ აგვისტოს დამარცხება. საუკეთესო ამხანაგები დახვრეტილ იქნა ჩეკის ჯალათების მიერ. დახვრეტილთა შორის არიან ორგანიზაციის უაქტიურესი წევრები: ამხ. გ. ჯანელიძე, პეტრე დოლიძე, პავლე სვანიძე, გ. ფირცხალაიშვილი, ვ. კაპანაძე, ა. ჭელიძე, ი. შარაშიძე, ფ. კეკელიძე და მრავალი სხვები. საერთო რიცხვი ამ დღეებში დახვრეტილ ახ. მარქსისტებისა უდრის დაახლოებით 600-700 კაცს. გადასახლებულთა რიცხვი ამავე დროსთვის უდრის 100 ს; ვიძიებრებთ ეს არის დაახლოებით ცნობები, სწორი ცნობების შეკრება, თუ რამდენი დაიხვრიტა გაუუსამართლებლად საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში დღეს ყოვლად შეუძლებელია, სინამდვილეში კი გაღებულ მსხვერპლის რაოდენობა გაცილებით უფრო დიდია.

7. აგვისტოს შემდეგ.

მიუხედავად ასეთი საგრძნობი დამარცხებისა ჩვენი ამხანაგები მაინც არ დაბნეულან და აგვისტოს მარცხის რამოდენიმე თვის შემდეგ ჩვენი ორგანიზაციები კვლავ აღდგენილი იყო. ორგანიზაცია კვლავ შეუდგა თავის ჩვეულებრივ სამუშაოს. ახალგაზრდობის დარაზმვას ხელისუფლების წინააღმდეგ, მაგრამ მუშაობის ამ პერიოდში ორგანიზაცია ერთდებოდა აშკარა გამოსვლებს და ცდილობდა აჯანყებაში მიღებულ ქრილობების მოშუშებას. აქედან თავისთავად გადაწყდა ორგანიზაციაში ახალ წევრთა მიღება შეჩერებულიყო და მოგველო იმისთვის რაც იყო. ორგანიზაცია მოეწყო ისე, რომ შესაძლო იყო ყოველ შემთხვევისათვის მისი გაშლა და გაფართოვება.

8. კვლავ რეპრესიები.

ხელისუფლებას ეგონა აგვისტოში დაღვრილ სისხლში ჩაახჩო ქართველი ერის ყოველგვარი მამოძრავებელი ძალა და მისწრაფება თავისუფლებისაკენ, ვერ წარმოედგინათ თუ აგვისტოს მარცხის შემდეგ ანტიისაბჭოთა ძალეები კვლავ წელში გასწორდებოდნენ. მათ სხვებთან ერთად ჩვენი ორგანიზაციებიც განადგურებული ეგონათ. ამით აიხსნება აჯანყების შემდეგ რეპრესიების ოდნავ შესუსტება. მაგრამ დახეთ საკვირველებას! მტერი აქაც მოსტყუვდა ანგარიშში, სოც. დემოკ. პარტიასთან ერთად ჩვენი ორგანიზაციაც კვლავ აღიმართა გალაღებულ მტრის წინაშე და ბრძოლა გაჩაღდა. ჩეკამ დაჰკარგა წონასწორობა და ყოველგვარ ზომიერებას აცდა. კვლავ დაიწყო დღითი და ღამე ჩვენს წევრებზე ნადირობა. ისევ ხვრეტა, ქუჩებში ქურდულად ამხანაგების მოტაცება, წამება და გადასახლება ცივ რუსეთისაკენ. ცუდ დროს დაგვატყდა თავს ეს რეპრესიები. ორგანიზაციას ჯერ კიდევ არ ჰქონდა მოშუშებული აგვისტოს პრილობები და მის რიგებში ისევ აგლეჯდნენ საუკეთესო მებრძოლებს. ამ დროს დავეარგეთ ჩვენი საუკეთესო ამხანაგი ლადო გიორგობიანი (ცეკას წევრი), რომელიც დახვრიტეს 1925 წელს იანვარში 9 ახალგაზრდა მარქსისტთან ერთად (ესენი ყველა მუშები იყვნენ). გადასახლებულთა ეტაპებს, რაც ხშირი მოვლენა იყო, ყოველთვის მიყვებოდა რამოდენიმე ათეული ჩვენი წევრები. არც ციხე და ჩეკის ჯურღმულები იყო თავისუფალი. ორგანიზაციის მოსწყდა საუკეთესო კადრი მუშაკების და მისი მუშაობაც შესუსტდა, ხელმძღვანელობაც შეიცვალა. ის ვერ გამოდგა საკმაოდ ფხიანი. პირველათ 1921 წლ. შემდეგ შეიქმნა ასეთი მდგომარეობა ჩვენს ორგანიზაციაში. მაგრამ ესე დიდხანს ხომ ვერ გასტანდა. იზრდებოდნენ ახალი ძალები და დახვრეტილ და გადასახლებულთა აღილებს ისინი იპურდნენ.

9. 1927 წელი აღორძინების ხანა.

თუ 1925-26 წელი იყო ორგანიზაციის დასუსტების ხანა, 1927 წელი ჩაითვლება ორგანიზაციული მუშაობის აღორძინების ხანათ... სოც.-დემოკრატიული პარტიის ცეკას ენერგიული დახმარებით მოხდა ყველა ორგანიზაციების გაერთიანება, ერთი ყველას მიერ ნდობით აღჭურვილ ცენტრალურ კომიტეტის ქვეშ... ამ ყამად ორგანიზაციების ერთიმეორესთან და მათი ცენტრთან კომკავშირების საქმე უკვე სავსებით დასრულებულია და მუშაობა წესიერათ მიმდინარეობს. უნდა ითქვას რომ, ამ მუშაობაში ჩვენ უდიდეს დახმარებას გვიწვევენ ჩვენი უფროსი ამხანაგები სოციალდემოკრატიულ პარტიიდან და მთელი ეს ამდღორძინებელი მუშაობა ჩატარდა მათი სისტემატიური დახმარებით...

10. ორგანიზაცია დღეს.

ამჟამად საქართველოს თითქმის ყველა კუთხეში ორგანიზაციები აღდგენილია. წევრთა საერთო რიცხვი უდრის 5.710-ს. ამათში მოწაფეები 2.730 კ. (46 პროც.), სოფლის ახალგაზდობა 1.996 კ. (35 პროც.), ქალაქის ახალგაზ. მუშები 1.084 კ. (19 პროც.), ვაჟები საერთოთ 4.454 (78 პროც.), ქალები 1256 (22 პროც.), ქალების სიმცირე ორგანიზაციაში აიხსნება მისი არალეგალობით. რასაკვირველია ეს რიცხვი ვაცილებით ნაკლებია იმაზე რაც შესაძლებელი იყო ყოფილიყო ნორმალურ პირობებში. დღეს ორგანიზაციაში მიიღებიან მხოლოდ ისეთები, რომლებსაც აქვთ ხასიათის სიმტკიცე და შეუძლიათ აიტანონ ჩეკის ჯალათების სიმკაცრე. ისე ორგანიზაციის გარეშე მყოფ თანამგრძობთა რიცხვი ორჯერ მეტია.

ჩვენს მუშაობას ხელს უშლის ცხადია ჩეკის რეპრესიები, მაგრამ ამავე დროს, ეს რეპრესიები და საერთოთ ოკუპანტთა პოლიტიკა იწვევს ძლიერ უკმაყოფილებას ქართველ ახალგაზდობაში და მით მათ ჩვენ რიგებისაკენ მოერეკება. საპირით მიგვაჩნია მოკლეთ გაგაცნოთ ეს მდგომარეობა.

11. ქართველი ახალგაზდობის მდგომარეობა.

«მოწაფე ახალგაზდობა». ცნობილია, რომ ჩვენში ახალგაზდობა ძლიერ ეტანება სწავლა-განათლებას. «მუშურ-გლეხური» ხელისუფლება თითქოს სიამოვნებით უნდა ეგებებოდეს ამას, მაგრამ ჩვენ ვხედავთ სულ წინააღმდეგს. სასწავლებელში შესვლა წარმოუდგენლათ განქვლებულია იმათთვის. ვინც კომკავშირის წევრი არ არის. ხელისუფლება ცდილობს ახალგაზდობის ლტოლვა სასწავლებლისაკენ გამოიყენოს თავის სასარგებლოთ და განათლების მოსურნეს სასწავლებელში შესვლის პირობათ უდებს კომკავშირში შესვლას. რაც დაწინაურებულიც არ უნდა იყოს ცოდნის მხრით უპარტიო ახალგაზდა, მასზე წინ მაინც კომკავშირელს მიიღებენ, თუნდაც უკანასკნელი სულ უვიცი იყოს. მაგალითად, უნივერსიტეტში შემსვლელმა გამოცდები უნდა ჩააბაროს 8 საგანში. რომ უნივერსიტეტში ჩარიცხონ, უპარტიომ ამ რვა საგანში უნდა მიიღოს საერთო ნიშანი არა ნაკლებ 32 ნახევრისა, კომკავშირელისათვის კი საკმარისია 19 ნახ. ხშირათ ამითაც არ კმაყოფილდებიან და უპარტიოს განზრახ უკლებენ ნიშანს კომკავშირელის სასარგებლოთ. ეს ისეთ უკმაყოფილებას იწვევს ახალგაზდებში, რომ ამ ნიადაგზე გამოსვლასაც კი ჰქონდა ადგილი: ასეთი სიყალბისათვის სტუდენტებმა მაგრათ სცემეს პედაგოგიურ ფაკულტეტის დეკანს, რენეგატს კ. სულაქველიძეს. ამ საქმის გამია ამჟამათ ხუთი სტუდენტია დაპატიმრებული ჩეკაში.

უნივერსიტეტში კათედრები ჩამოართვეს ძველ დამსახურებულ პროფესორებს და ლექტორებათ გახადეს არაფრის მცოდნე კომუნისტები, რომელთაც ხშირათ საშვალა სკოლაც არ უხილავთ. ასეთებია: «ხელმძღვანელი» ჩვენი კულტურის ტაძრისა, არჩილ რუხიაც (კითხულობს სტატისტიკას), ალ. ერქომიანი (კოოპერაცია), პროფ. რექტორი თალაკვაძე (პოლიტ. ეკონომია)—ყველანი დაბალი განათლებით, ყოფილი პირველი კურსის სტუდენტი ჩახვაძე და სხ.

მზგავსივე მდგომარეობაა დაბალ და საშუალო სკოლებში. საუკეთესო მასწავლებლები ან დახვრეტიონი არიან, ან გადასახლებულნი, ან ციხეში სხედან, ან და უადგილოთ არიან. მათი ალაგი უჭირავთ ახალ კურსდამთავრებულ ექვს კლასიან კომკავშირელებს. ჩვენი ტენიკუმები (გიმნაზიები) დღეს იმდენ მომზადებასაც კი არ სსენ ახალგაზდას, რასაც წინეთ ოთჯკლასიანი სასწავლებელი აქლევდა.

ასეთ სკოლებში შესასვლელათ გზა მხოლოდ კომკავშირელებისათვისაა გახსნილი.

მუშა-მოსამსახურე ახალგაზდობა. უკეთეს მდგომარეობაში არც ის ახალგაზდობაა, რომელსაც სწავლის საშვალეობა არ აქვს და იძულებულია იშრომოს. განსაკუთრებული ბედი და ენერჯია სჭირია უპარტიოს, რომ მუშაობის შოვნა შესძლოს, რადგან სამუშაო კომუნისტისა და კომკავშირელისათვის არის. უპარტიო უმუშევარს შრომის ბირჟაშიც არ გაატარებენ. რათა უღმობელმა ციფრმა არ გამოაქვანდნოს ვაცილებით უფრო დიდი რიცხვი უმუშევართა, ვიდრე ამას ოფიციალური სტატისტიკა გვიჩვენებს. სტატების შემოკლება საზოგადოთ უპარტიო მუშა-მოსამსახურეთა ხარჯზე ხდება. არ არსებობს არავითარი კანონი და სამართალი; სამართლიანი და კანონიერი ის, რაც კომუჯრედის და კომკავშირის «პასუხისმგებელმა» მდივნებმა გადაწყვიტეს. ისეთი მდგომარეობაა შექმნილი არაკომუნისტებისათვის, რომ ახალგაზდაც კი ტყდება. ჰკარავს ნებისყოფას და სამუშაოს ან სამართლის ძებნით ფიზიკურათ და ზნეობრივათ მოქანცული ზშირათ თვითმკვლელობას სჩადის. მაგალითი მრავალია. აი ერთი მათგანი: სახ. მეურნეობის უმაღლ. საბჭოში რევისტრატორათ მსახურებდა ღარიბი ოჯახის შვილი, ვაჩეიშვილის ქალი; ეძლეოდა თვეში 25 მანეთი. რითაც ლუქმა-პურს აწვდიდა მოხუც მშობლებს და ავადმყოფ დას. მოულოდნელათ მას ითხოვენ ვითომ სტატის შემოკლების მიზეზით. მაგრამ რამდენიმე დღეში მის ადგილზე იღებენ სხვას გაორკეცებული ჯამაგირით. ულუქმაპუროთ დარჩენილი ქალი გარბის ხამართლის საოვნელათ ხან პროფკავშირში, ხან ადმინისტრაციასთან. ხან შრომის სასამარლოში. მაგრამ ყოველივე ამათ. სახლში კი ოჯახი შიმშილით უკვდება. ქალი ეძლევა სასოწარკვეთილებას და საბჭოს კანცელიარიაშივე იღებს საწამლავს და სიცოცხლეს ესალმება. რამდენი მზგავსი ფაქტის მოყვანა შეიძლება! საზოგადოთ არასოდეს იმდენ თვითმკვლელობას არ ჰქონია ჩვენში ადგილი, როგორც დღეს. განეთის თვითუკვლე ნომერში წაიკითხავთ ოთხ-ხუთ შემთხვევას: «მიზეზი თვითმკვლელობისა გამოურკვეველია...»

სოფლის ახალგაზდობა. მიზეზი სოფლის ახალგაზდობის უკმაყოფილებებისა ხელისუფლებით იგივეა, რაც საზოგადოთ ჩვენი სოფლის მშრომელთა უკმაყოფილებისა: სოფელთა სრული უუფლებობა. აგრარული ურთიერთობის (რომელიც მოწესრიგებული იყო დემოკრატიული მთავრობის მიერ) სრული არევა-დარევა. გადასახადების წარმოუდგენელი ზრდა, საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიით და ქალაქის წარმოების დეზორგანიზაციით გამოწვეული სიძვირე, უმუშევრობა და სხ.

დემოკრ. რესპუბლიკის დროს გატარებულ აგრარულ რეფორმის ძალით მიწის ნორმით შვიდი დესიატინა იყო მიჩნეული. უკუპანტებმა აქაც მოინდომეს «რევოლუციის» მოხდენა, მაგრამ გადაწყვეტილი საკითხი, რომელიც არავითარ უკმაყოფილებას არ იწვევდა, ისევე არიდარბეს მიწების ხელახალი გადანაწილებით. ეს გადანაწილება მოახდინეს ისე, რომ ესარგებლა კომუნისტებს და მათ ამყოლოთ. ესლა ჩვენს სოფელში ზშირათ შეხვედებით მოსახლეს, რომელსაც 7 კი არა, 10 12 დესიატინა მიწა აქვს. ის უსათუოდ კომუნისტია ან მისი ნათესავი. ამ საკითხში არ არსებობს არავითარი კანონი: მიწას ართმევენ იმას, ვისაც ნორმაზე ნაკლები აქვს და აძლევენ მას. ვისაც ის საკმაოთ ან ნორმაზე მეტი აქვს. ართმევენ უპარტიო მშრომელთ და ახორციელებენ ბუხარისლი ოჯახურს: კომუნისტებო, გამდიდრდითო!

დემოკრატიული მთავრობის დროის გადასახადები ხომ სრულ არარაობათ სჩანს დღევანდელთან შედარებით, რომლებმაც ვაცილებით გაასწრო მეფის დროისასაც კი. მათ ზრდას სახლგარი არ უჩანს. ხაზინა, რომელიც მუდმივ დაცილილია მფლანგველობის და უცხო კომპარტიების შენახვის წყალობით, უნდა შეავსოს სოფლის მშრომელთაგან აკრეფილმა გადასახადებმა. ამას ზედ ერთვის აუტანელი სიძვირე. კონტრაბანდით, სადღაც ტყე-ღრეში გადმოტანილი უცხოეთის საქონელი ღირსებითაც ვაცილებით უკეთესია და ფასითაც შეუდარებელი უფრო იაფია. ვიდრე საბჭოთა წარმოების დამპალი საქონელი. ამას დაუმატეთ, რომ ეს დამპალი საქონელიც არ მოიპოვება საქმარისი რაოდენობით. სოფლის მეურნეობა დაეცა, რადგან სოფლის ნაწარმოების ფასები, დაწესებული ვაჭრობის მონოპოლისტ-საბჭოთა მთავრობის მიერ, ძლიერ დაბალია. სოფელი სავსეა უმუშევრებით, განსაკუთრებით ახალგაზდა უმუშევრებით; საშუალო სასწავლებელ დამთავრებულთ დაწმული აქვთ უნივერსიტეტის გზა და უერთდებიან სოფლის უმუშევართა ლაშქარს. ამ ყოველგვარი გაჭირვებით და შევიწროებით უკმაყოფილო მშრომელთ არ აქვთ უფლება თავის გულისტყვივლზე ხმამაღლა ილაპარაკონ. ამისთვის მას მოელის აუცილებელი ციხე და ზშირად გადასახლება. სრუ-

ლი ბატონ-პატრონი სოფლის ცხოვრების არის ორიოდე კომუნისტი და ამდენივე კომკავშირელი. ამათი სახით შეიქნა სოფლათ ნამდვილი ახალი წარჩინებული წოდება. «ახალი აზნაურები» არ იხდიან არავითარ ბეგარას სახელმწიფოს სასარგებლოთ და ყოველ ნაბიჯზე მათრახით ხელში ავიწროებენ ტყავამძებრალ მშრომელთ.

რ ე პ რ ე ს ი ე ბ ი. უკიდურესი გაპირებება და შევიწროება ქალაქში, კიდევ მეტი სოფლათ, იწვევს უკმაყოფილებას მთელს ხალხში. ხელისუფლება ცდილობს გაძლიერებული რევრესიებით ჩაჰკლას პროტესტის ხმა. იმის აღწერა, რაც ხდება ჩვენში ამ 10 თვის განმავლობაში, შეუძლებელია. წამებასა და ციხეს ჩვეულთათვისაც კი აღმაშფოთებელია ეს რევრესიები. ბათუმის ჩეკაში იქაურ ახალგაზდა მარქსისტთა ორგანიზაციის თავმჯდომარე, ამხ. კირილე გოგვაძე გამოტყვის მიზნით რამოდენიმე თვე ჰყავდათ ჯოჯოხეთურ პირობებში; ყოველდღე ვაჰყავდათ დასაკითხავათ და სცემდნენ, ხოლო როცა ვერაფერი გაიტანეს, წამებით დამთვრალმა (აწამებდა უმთავრესად ჩეკისტ სიტკინი) თავში გირი დაარტყეს, ჩაუმტვრიეს თავის ქალა და სიცოცხლეს გამოასალმეს. იმავე ბათუმის ჩეკაში ჩეკისტ ისაკაძემ აწამა ახალგაზდა პაპუაშვილი, რომელმაც ვერ აიტანა წამება და წინააღმდეგობის გაწევა განიზრახა. პაპუაშვილი ამის გამო მოჰკლეს იქვე «გამომძიებლის» კაბინეტში. ოზურგეთის ჩეკაში მთელი კვირები აშიმშილეს და სცემეს ახალგაზდა შარქისიტებს მ. მგელაძეს, გ. მსხალაძეს, დუმბაძეს, სიხარულიძის ქალს და სხვ. თფილისის ჩეკაში ცემით ყბის ძვლები ჩაუმტვრიეს გ. ფოცხიშვილს; შ. ბერძენიშვილს თმები ტყავითურთ აგლეჯილი აქვს და დაავათმყოფებულს დღესაც არ ამღევენ საშუალებას იაქიმოს.

წამებათა აღწერას დასუირდებოდა აუარებელი დრო და ქალაღის მთელი თაბანი. თვით ჩეკისტები არ მალავენ იმას, რაც ჩეკაში ხდება. ამიერკავკასიის ჩეკის რწმუნებული ოზურგეთის ჩეკასთან, ვილაც გიორგაძე, ერთს სოფლის მკითრგხე ასწერს ჩეკის საშინელებებს და ხალხს ემუქრებოდა კიდევ უარესი დღე დაგაღებათ, ვინც ქედს არ მოიხრის ოკუპანტების წინაშე. მან და პ. მხეიძემ, საქართველოს ჩეკის მთავარმა თანამშრომელმა, პირდაპირ განაცხადეს, არავითარ პასუხს არ ვაგებთ, ჩეკაში თუ თვეში 4-5 კაცზე მეტი შემოგვკავდება წამებაშიო.

ცემით დასწეულელებით სავსეა ციხის საავადმყოფოები. პატიმრებით სავსეა ციხე და ჩეკის სარდაფები. დაპატიმრებულ ახალ. მარქსისტთა რიცხვი დღეს უდრის 250-ს, გადასახლებულთა საერთო რიცხვი 1928 წლისთვის 800-900-ს დაახლოვებით. სწორი ციფრის მოცემა დღეს შეუძლებელია, ნამდვილათ გადასახლებულთა რიცხვი მეტია; საქმარისია სულ უბრალო მიზეზი ან იქვე გადასახლებისათვის. 1927 წლის გაზაფხულზე თფილისის სამეურნეო ტენნიკუმიდან გამორიცხეს 26 მოწაფე. ნაწილი ამათგან ახლაც ციხეში ზის, ნაწილი კი უკვე გადასახლეს. ყველანი მკირეწლოვანები არიან. დატულალების საბაბი იყო ის, რომ მოწაფეების საერთო კრებამ არ მიიღო კომკავშირელთა რეზოლიუტია საოკუპაციო რეჟიმის მოწონების შესახებ.

42. ჩვენი დღევანდელი მუშაობა.

ჩვენი შეხედულება ქართველი ერის განმათ. მოძრაობაზე. უმთავრეს ყურადღებას მარქსისტული ახალგაზდობა აქცევს დღეს ხელისუფლებასთან ბრძოლას. მისი მუშაობა სავსებით შეთანხმებულია საქართველოს ს.-დემ. პარტიის ხელმძღვანელობასთან, რომელთანაც მას უმჭიდროესი კავშირი აქვს. ხელისუფლებასთან მებრძოლი ძალების მეთაური საქართველოში დღეს არის სოც.-დემოკრატია. ჩვენი შეხედულებანი საქართველოს დამოუკიდებლობაზე და ოკუპანტებთან ბრძოლის მეთოდებზე ისეთივეა, როგორც საერთოდ ს. დ. პარტიის. ჩვენ ღრმად ვართ დარწმუნებული, რომ საქართველო ვერ აღორძინდება ვერც ეკონომიურად, ვერც კულტურულად, თუ მან არ აღადგინა თავისი დაკარგული დამოუკიდებლობა. მე-19-ე საუკუნის დასაწყისში მან დაკარგა თავისი დამოუკიდებლობა და გადაიქცა რუსეთის ორ გუბერნიათ მხოლოდ იმიტომ, რომ მას ორი მხრით აწეებოდა ძლიერი მტრები: სამხრეთ აღმოსავლეთით სპარსეთი ხოლო სამხრეთ დასავლეთით — ოსმალეთი, რომელმაც კონსტანტინოპოლის დაკავებით ჩაეკტა დარდანელი და მით მოგვიჭრა გზები ევროპისაკენ. სულ სხვა მდგომარეობაა დღეს. სპარსეთი არამც თუ დამპყრობ ძალას არ წარმოადგენს, არამედ თვით დაპყრობის და კოლონიათ ქცევის შიშის ქვეშ იმყოფება; ხოლო მეორე ძალა, ოსმალეთი ისეა დაუსუსტებული, რომ თავისი დამოუკიდებლობის შერჩენის მიზნით დანტერესებული უნდა იყოს ჩვენი დამოუკიდებლობის აღდგენაშიაც. დიდი

ძლიერი მოსახლურე სახელმწიფო ყოველთვის უფრო საშიში იქნება მისთვის, ვინემ პატარა და მშვიდობიანობის მოსურნე საქართველო. მესამე ძალა, რომელიც გვპყრობდა ჩვენ 117 წლის განმავლობაში და რომელმაც მხოლოდ ფერცვლილმა, 1921 წელს კვლავ დაგვადგა მოსობის უღელი, დღეს აშკარა დაშლის გზაზეა შემდგარი. რუსეთი დიდი და ძლიერი იყო მასში შემავალ დიდ და პატარა ერებით. მაგრამ დღეს ეს ერები ილიძებენ და იცნებენ დამოუკიდებლობის აღდგენის საქიროებას. ასეთია უკრაინა 30 მილიონი მცხოვრებით, თურქესტანი, თეთრი რუსეთი, მთა, აზერბაიჯანი, სომხეთი და სხვ. არც რუსეთი და არც ამ ერებს, ერთად გაერთიანებულს, ერთ დიდ იმპერიაში, არ შეუძლიათ ოდნავ შესამჩნევი ნაბიჯების გადადგმა ეკონომიური და კულტურული განვითარებისაკენ. პერიფერიებიდან საგრძობლათ დაშორებულ ერთ ცენტრისათვის ყოველად შეუძლებელია გთვალისწინება იმ მრავალ სხვა და სხვა ინტერების და ზნე ჩვეულების, რომლებიც ძლიერ განასხვავებენ ერთმანეთისაბან ამ ერებს; შეუძლებელია მათი განსხვავებული მოთხოვნილებებისათვის სათანადო ყურადღების მიქცევა. ამიტომ, მთლიანი რუსეთის იმპერია, როგორი რეჟიმიც არ უნდა იყოს შიგ, მუდამ იქნება სათავე ეკონომიური და პოლიტიკური ანარქიის.

რუსეთის დაშლას და თავის შემადგენელ ერებათ დაყოფას მოითხოვს არა მარტო პატარა ერების და საღათ გაგებული თვით რუსეთის ინტერესები, არამედ ამაღ მოითხოვს ინტერესები მსოფლიო მეურნეობის, კაცობრიობის წინსვლის.

მეოცე საუკუნე არის პატარა ერთა გამოღვიძების და დამოუკიდებლობისაკენ ლტოლვის საუკუნე. უპირველესათ რუსეთი ვერ ასცდება ისტორიული განვითარების ამ კანონს. ის უსათუოდ დაიშლება. სოციალიზმის და ინტერნაციონალიზმის საქმე ამით ბევრს მოიგებს. ამაში არის იმავე დროს გარანტია ჩვენი დამოუკიდებლობის,

ჩვენი ორგანიზაცია, იზიარებს რა ასეთ შეხედულებებს, ფიქრობს, რომ ჩვენ ყოველ დღე უახლოვდებით ამ სანატრულ ქაშს. რასაკვირველია, ყოველად შეუძლებელია იმის თქმა თუ რადის იქნება ეს, მაგრამ რომ ეს მოხდება, ექვს გარეშეა. ჩვენი მოვალეობაა, მზათ ვიყათ მუდამ, რომ საქირო დროს არ დაერჩეთ მოუშხადებელი. ჩვენი მთავარი ყურადღება აქეთკენაა მიქცეული...

კულტურული მუშაობა. ამ მუშაობის გვერდით, როგორც წარსულ პერიოდში, ვცდილობთ, რამდენათაც ეს შესაძლებელია ამ ჯოჯოხეთურ პირობებში უყურადღებოთ არ დაეტოვოთ ორგანიზაციის წევრთა კულტურული აღზრდის საქმე. ცხადია ჩვენი ცნობილი ჯგუფური მეცადინეობის წარმოება წრეებში ყოველად შეუძლებელია რეპრეზენტების გამო, ამიტომ დღეს ვცაყოფილებით ამხანაგებისთვის საქირო ლიტერატურის მოწოდებით თვითგანვითარებისათვის. ამ მიზნით ჩვენ მოვალეობით რამოდენიმე წიგნთსაცავი, საიდანაც ამხანაგებს შეუძლიათ იშოვნონ ისეთი წიგნები, რომელიც ხელისუფლების მიერ აკრძალულია. ცენტრალურ კომიტეტთან არსებობს სპეციალური კულტურულ-გამანათლებელი კომისია, რომელიც აწვდის ორგანიზაციებს რჩევა-დარიკებას თუ რომელი წიგნი წაიკითხონ ამა თუ იმ საკითხის შესასწავლათ, პასუხს აძლევს სხვადასხვა სახის შეკითხვებზე და საერთოდ აწვდის მათ ახსნა-განმარტებებს ამა თუ იმ კითხვაზე. ამ ცოტა ხანში განზრახული გვაქვს ყურნალის გამოცემა. ამ ხანათ ჩვენი გამომცემლობა ამოიწურება ფურცლების გამოშვებით.

დიდი ყურადღება ექცევა აგრეთვე ორგანიზაციის წევრების ზეობრივ მზარეს. ჩვენთან ფეხს ვერ დადებამს (ან თუ შემთხვევით ეს მოხდა დიდხანს ვერ ჩაჩრდება) დებოშიორი, ინტრიგანი, სქესობრივათ თავაშვებული და საზოგადოთ ცუდი ყოფაქცევის ახალგაზდა. ზნეობრივი სიწმინდის მხრით ჩვენი ორგანიზაცია ყველას მიერ სანიმუშო თაა მიჩნეული. ამ გარემოებას ძალიან ხშირათ თვით ჩვენი მტრებიც აღნიშნავენ. ჩეკისტ პიხელიაკმა (პოლანელია), რომელსაც სპეციალურათ ჩვენი ორგანიზაციის წევრების საქმეები ქონდა ჩეკაში მიხდობილი, და რომელიც ამიტომ საკმაოთ კარგათ იცნობს ჩვენს ორგანიზაციას, განაცხადა, რომ მას სასოწარკვეთილებაში ავდებს კომკავშირის ახალგ. მარქ. ორგან-თან შედარება. მისი აზრით კომკავშირელთა 80 პროც. მისი სრული გარყვნილების გამო დასახვრეტია, და თუ მარქსისტთა ორგანიზაციიდან არის ვინმე დასახვრეტი არა უზნეობის გამო არამედ, როგორც გაუსწორებელი მენშევიკია.

13. ქანთველი ახალგაზდობის სხვა ორგანიზაციები და ჩვენ.

... სხვა ახალგაზდათა ორგანიზაციებთან (მაგ. ახალგაზდა სოც.-ფედერალისტთა და ახალგ. ნაც.-დემოკრატების ორგანიზაციასთან) თუ ასეთები სადმე კი არსებობენ

კარგს განწყობილებაში ვართ. საერთოდ უნდა ითქვას, რომ სხვა ორგანიზაციები ერთობ მოისუსტებენ. მათ ვერ გაუძღეს მტრის რეპრესიებს... ჩვენ მათ უწევთ დახმარებას უმთავრესათ იმფორმაციის მიწოდების სახით... ჩვენი ინიციატივითვე 1927 წლის ბოლოს აღდგენილ იქმნა ახალგაზდობის საერთო გამოსვლების სახელმძღვანელოთ ახალგაზდობის ინტერპარტიული კომიტეტი და სტუდენტთა არალეგალური კავშირი თავის გამგეობით, რომლის საშვალებით ჩვენ ვცდილობთ ჩვენი უნივერსიტეტის საე-სებით გაპარტახების წინააღმდეგ ბრძოლას.

14. დასკვნა.

ასეთია ამხანაგებო, ჩვენი ორგანიზაციის ზოგადი სახე 1927 წლის თავზე... ჩვენი ორგანიზაციის გავლენა დღითი დღე იზრდება... ჩვენ ღრმით გვწამს ჩვენი საქმის სიმართლე და მისი უეჭველი გამარჯვება და ეს გვმატებს ბრძოლის ენერჯიას და გვატანინებს საშინელ ტანჯვა-წამებას. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ტირანიის დღეები დათვლილია და საქართველოს განთავისუფლების უამი მოახლოვებული. მაშინ ჩვენი ორგანიზაციის მუშაობაც ნორმალურ კალაპოტში ჩადგება და მისი მუშაობაც გაცილებით ნაყოფიერი გახდება. საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ ჩვენი მთავარი ყურადღება კვლავ თეორიულ-კულტურულ საკითხებზე გადავა და ჩვენი ორგანიზაცია მისცემს სოც.-დემოკრატიულ პარტიას შესაფერისათ მომზადებულ მებრძოლთა რაზმებს...

ამხანაგური სალამით საქართველოს ახალგაზდა მარქსისტთა ორგანიზაციის ცენტრალური კომიტეტი.

(ხელს აწერენ ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე და მდივანი, ახის ცეკას ბეჭედი).

1 იანვარი 1928 წ.

ევრეძის ახალგაზდა ხეციალისტთა მემბრამიდან.

გერმანია და ავსტრიელების შემდეგ პოლანდიელებს უჭირავთ მთავარი ადგილი ახალგაზდა სოციალისტთა ინტერნაციონალში. თუ ავსტრიელები მთავარ ყურადღებას ახალგაზდობის პოლიტიკურ აღზდას აქცევენ, პოლანდიელები წინააღმდეგ ახალგაზდობის მოძრაობის მთავარ საგნათ კულტურულ აღზდას, ახალი სოციალისტურ ფსიხოლოგიის შექმნას აღიარებენ. პოლანდიელ სოციალისტურ ახალგაზდობის მოძრაობა არის უწინარეს ყოვლისა კულტურული მოძრაობა.

პოლანდიელების პრესაში, ისე როგორც მათ ლიდერებთან საუბარში, ჩვენ გვესმის ყოველთვის ეს არგუმენტი: ჩვენ ორგანიზაციაში იმყოფებიან უმთავრესათ ახალგაზდები 14-დან 20 წლამდე. მათ უწინარეს ყოვლისა ესაქიროება კულტურული მომზადება, ყოველდღიურ პოლიტიკურ ბრძოლაში მონაწილეობა კი მათ არ აინტერესებთ. ჩვენ უნდა შევეცადოთ მივცეთ მათ ის, რაც თანამედროვე საზოგადოების პირობები მათ ვერ აძლევენ, მეცნიერული ცოდნა, ესტეტიური გრძობის განვითარება, თეატრის, მუსიკის, სიმღერის, ცეკვის და საერთოთ ხელოვნების ნაწარმოებთა საშუალებით. ჩვენ უნდა მივცეთ მათ საშუალება მიიმე პირობებში მუშაობის შემდეგ დაისვენონ ფიზიკურათ და მორალურათ. ახალგაზდებმა უნდა იცხოვრონ ახალგაზდულათ და საეხებით განიცადონ ახალგაზდულ ცხოვრების სილამაზე. ხშირათ ერთათ ყოფნა, ერთათ მოგზაურობა და მაცადინეობა გააძლიერებს მათში სოლიდარობის და ნამდვილ ამხანაგობის გრძობას. სამეცნიერო წრეებში ახალგაზდები გაეცნობიან სოციალისტურ მსოფლმხედველმობას, სოციალისტურ ბრძოლის მიზნებს და შინაარსს.

ამგვართ კულტურული და სოციალისტური აღზდა ერთი მეორეხეა გადაბმული. პოლიტიკური მუშაობა, ყოველდღიურ პოლიტიკურ ბრძოლაში მონაწილეობა, რაც ახალგაზდებს ნაკლებათ აინტერესებს, მალე მობეზრდებათ მათ და იმ დროს, როდესაც ცხოვრება მათ მოსთხოვს პოლიტიკურ ბრძოლაში აქტიურათ ჩაბმას, ე. იგი სრულწლოვანობის დროს, ამისათვის მათ აღარ ექნებათ სათანადო ხალისი.

ეს არ ნიშნავს, რომ ახალგაზდობა სრულებით პოლიტიკის გარეშე უნდა იდგეს, არა, პირიქით, იქ სადაც საერთო ხასიათის გამოსვლებს აქვს ადგილი, ახალგაზდობაც იღებს მონაწილეობას და შეაქვს თავისი წვლილი მუშათა პოლიტიკურ მოძრაობაში.

ასე მაგალითად I მაისის ან და ომის წინააღმდეგ მიმართულ მანიფესტაციებში ახალგაზდობა უფროსებთან ერთად გამოდის. აგრეთვე არჩევნების დროს, ახალგაზდები ეხმარებიან უფროსებს საარჩევნო კამპანიაში. მონაწილეობას იღებენ აგრეთვე პროფესიონალურ მოძრაობაშიც. მაგ., ერთ ვაფიციის დროს ახალგაზდებმა გაყიდეს 20.000 კარტა და ამგვარად 1.200 გულდენი მოაგროვეს ვაფიციულთა დასახმარებლათ. მაგრამ ყველა ამათ უპირავეთ მეორე ხარისხიანი ადგილი ორგანიზაციის საერთო მუშაობაში.

თვით ორგანიზაცია კოლანდიელ ამხანაგებს შესანიშნავათ აქვთ მოწყობილი. წევრთა რიცხი თანდათან იზრდება

1923 წელს ორგანიზაციაში ითვლებოდა 78 ჯგუფი—2691 წევრით

1926 წელს კი „ „ „ 91 ჯგუფი—7680 წევრით.

1926 წლის შემდეგ ორგანიზაცია კიდევ უფრო გაიზარდა.

ორგანიზაციას აქვს თავისი ცენტრალური ორგანო «ჰეტ იონგე ფოლკ», თავისი მაღაზია, სადაც იყიდება წიგნები, ბროშურები, მუსიკის ინსტრუმენტები და ეკსკურსიებისათვის საჭირო საგნები. ამ მაღაზიას 1923-ში ჰქონდა 2.700 გულდენი მოგება და 1926 წელს 10.000 გულდენი.

მან მოაწყო აგრეთვე შემნახველი კასა, რომელშიაც 1925 წელს, მაგალითად, შემოვიდა 20.000 გულდენი.

გარდა ამისა ექსკურსიების მოსაწყობათ დაარსდა განსაკუთრებული ფონდი, რომელიც 1925 წელს 4375 გულდენს უდრიდა. ექსკურსიებს და მასიურ შეხვედრებს შედარებით ხშირად აქვს ადგილი. 1925 წელს მაგალითად. მოხდა 4 შეხვედრა, სადაც მონაწილეთა რიცხვი აღწევდა სულ 4.800-ს. ამ შეხვედრის დროს ახალგაზდები ღამეს უფროს მუშებთან ათევენენ, და ეს გარემოება, ხელს უწყობს უფროს და ახალგაზდა მუშების ერთმანეთთან დაახლოვებას.

ორგანიზაციამ შესძლო თავისი სააგარაკო სახლის შექმნა, სადაც ყოველწლიურად მრავალრიცხოვანი ახალგაზდობა იყრის თავს. გარდა ამისა დაახლოვებით 30 ადგილობრივ ორგანიზაციას აქვს თავისი ბინები, სადაც იკრიბებიან ახალგაზდა მუშები, როგორც სამაცადინოთ ისე გასართობათ.

სამეცადინო წრეები და კურსები ძალიან ფართოდ არის გავრცელებული და კარგათაღ მოწყობილი. ამ წრეებში ახალგაზდები იღებენ საერთო კულტურულ განათლებას და სოციალისტურ მსოფლმხედველობას ეცნობიან. აგრეთვე დაარსებულია ხელმძღვანელთა მოსამზადებელი კურსები. ამ კურსებში უმთავრეს ყურადღებას აქცევენ ერთი მხრით ახალგაზდა მუშათა მოძრაობის თეორიულ საფუძველს და მასთან დაკავშირებულ პრაქტიკებს და, მეორე მხრით, ყველა საორგანიზაციო კითხვებს, რომელიც ეხება ახალგაზდა მუშათა მოძრაობას. ამ კურსების რიცხვი უდრის ყოველწლიურად 15-20-მდე თვითეულ პროვინციაში, კურსებს ესწრება საშუალოდ 80 კაცი. საერთოდ კოლანდიელების ორგანიზაცია სამაგალითოდ ითვლება მთელ ინტერნაციონალში. მათი ორგანიზაციული ნიჭი ჩვენ განსაკუთრებით დავინახეთ 1926 წელს ამსტერდამის მასიურ შეხვედრისა და კონგრესის დროს. კოლანდიელ ამხანაგების თვალსაჩინო ლიდერებათ ითვლებიან—კოლს ფორინკი, პიიტ შუმპერტი და კლას ტორნსტრი.

იძა.

ქ რ ო ნ ი კ ა.

ჩვენი ორგანიზაციები საფრანგეთში. საფრანგეთის სხვადასხვა ქალაქებში ამ ქამათ იმყოფება ასამდე გადმოხვეწილი ჩვენი ამხანაგი. (ამათში უმრავლესობა სტუდენტებია). ესენი თითქმის ყველანი აქტიური მონაწილენი იყვნენ ჩვენი ახალგაზდობის განმათავისუფლებელი მოძრაობის და რეპრესიების გამო იძულებული გახდნენ მიეტოვებიათ საშობლო და აქ შეეფარებიათ თავი. მათგან 32 კაცი პარიზში იმყოფება და გაერთიანებული არიან ადგილობრივ ახალგაზდების ორგანიზაციაში, რომლის მიზანია თავის წევრებში კულტურული მუშაობის წარმოება- მეორე ორგანიზაცია არსებობს ოდენკურში და ის აერთიანებს 20 ახალგაზდას. უფრო მცირერიცხოვანი ორგანიზაციები არსებობენ აგრეთვე ბორდოში და ტულუზაში.

